

6353
B3399

h.

ПЕТЕРБУРГ
ПРАВОСЛАВНОЕ ЭСТОНСКОЕ
БРАТСТВО
ВО ИМѢ СВЯЩЕННОМУЧЕНИКА
ИСИДОРА ЮРЬЕВСКАГО
Keiserliku Amaliku
Rm-kogu kink. 1914.

Kruanne
St. = Peterburi
Gesti õigeksu
Wennaste Seltsi
tegevusest 1900 aastal.
Teine tegevuse aasta.

Aruanne
St. Peterburi Eesti Oigusu

Tartu-linnas kannatanud püha preestri

Isidori auuks ajutud

Wennaste Seltsi

tegewusest 1900 aastal.

Teine tegewuse aasta.

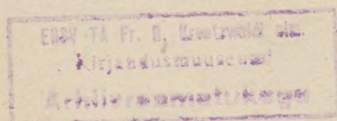
St. Peterburis.

Trükitud Trenke ja Jüsko juures, Maximilianowski pereuol, № 13.

1901.

S i s u.

I. Seltši esimene aastapäew 9 jan. 1900 a.: teenistused ja koos-	
olek	3
Seltši liikmete arv, Nõukogu, Rewideerija komisjon.	5
II. Seltši tegewus 1900 aastal:	
1., waimuelu parandamise abinõud: jutlused ja ettelugemised,	
üleüldine kiriku laul, raamatuladu ja raamatukogu, lugemise-	
tuba, eestlaste erafoosolekud	6
2., abianõuamine waestele ja koolile	12
3., kiriku ja kooliplatši otjimine	17
4., tähtsamad Nõukogu arutuse asjad 1900 aastal	20
III. Seltši kassa seis 1900 aastal — sissetulek ja wäljaminek . . .	26
Wäljalikud kingitused	34
IV. Seltši liikmete nimekiri:	
a) eluaegsed	36
b) aastamatsulised	37

95531

Настоящий переводъ Отчета С.-Петербургскаго Православнаго Эстонскаго Братства во имя священномученика Исидора Юрьевскаго къ напечатанію разрѣшается. Предсѣдатель Братства Веніаминъ, Епископъ Гдовскій.

See Wennameste seltši tegewuse aruande tölk on trükitud Seltši esimehe, pühitsetud Dudowa piiskopi Wenjamini käsu järele.

Aruanne

St.-Peterburi Eesti Õigeusu Wennaste Seltsi tegewusest 1900 aastal.

(Seltsi II tegewuse aasta).

Seltsi esimene aastapäew. 9. jaanuaril 1900 aastal pühitjes Selts oma esimest aastapäewa. Pühitsemine algas laupäewal, 8. jaanuari õhtul, õigeõõ-jumalateenistusega, mis Kolonna linna-jaos olewa Ülestõusmise (Mihaeli Arhangeli) kiriku alumistes ruumides jai peetud. Jumalateenistust talitasid Peterburi ja Kroonlinna eesti õigeusu kirikuametnikud eestikeeles. Lõpeks peeti hingepalwet nende Seltsi liikmete eest, kes möödalanud aastal hingusele olid läinud. Polieleioni ja hinge palwe ajal seisis seltsi liikmed põlewate punaste küünaldega. Järgmisel päewal jai sellesama kiriku ülemistes ruumides liturgia teenistus peetud. Seda toimetas Seltsi esimees kõrgestpühitsetud Dudowa piiskop Benjamin, kahe keeles.

Pääle kõrge ametniku jumalateenistusest wõtsiwad järgmised Seltsi liikmed osa: preestrid — Afatskij, Labutin, Kulbusch, Simo, Aleksander = Newski kloostri arhi-diaakon Joann, diakonid Elb, Lawrentjew ja muud.

Teenistuse ajal lauldi kahe kooris ja kahe keele pääl; eesti kiriku kooril olid kihelkonna koolilapsed abiks. Laul kõlas puhtalt ja mõjuwalt. Armulaua salmi ajemel pidas preester Labutin mõnusa jutluse kristliku koguduse hingekarjase ametist, tema mõjust ja tähtsusest

(Gwes. IV, 11—13). Pääle Liturgia teenistust peeti püha Issidori kuu ees tänu ja terwise palwetorda kõige Wennaste jeltfi liikmete eest, mille lõpul ka „palju aastaid“ lauldi.

Seltfi liikmete üleüldine koosolek. Sellesama päewa (9. januari 1900 aasta) õhtul sai „Uju edendamise jeltfi“ jaalis Wennaste jeltfi üleüldine koosolek ära peetud, mida kõrge esimees piiskop Benjamin juhatas. Päewakorral olid — möödäläinud aasta aruande finnitamine ja uute nõukogu liikmete walimine. Seltfi tegevusest möödäläinud aastal andis aru kirjatoimetaja — preester P. P. Kulbusch. Lühikestes kõnes tutvustas ta kuuljaid Seltfi eluga selle esimehe aasta jooksul. Täieline aruanne ilmus pärast kahes keeles ja sai omal ajal kõikidele liikmetele kätte jaadetud. Pääle aruande lugemist laulis „Uju edendamise jeltfi“ koor waimuliku laulu püha Sumalajünnitaja auuks wanal kiriku wiisil. Selle järele astus kõnetooli kasjahoidja Filippow ja tõi jeltfi kasja üle aruande, milles kasja seisukorrrast jeltfi asutamisest kuni 31 detsembrini 1900 a. pikemad seletused andis. Kõik need aruanded said Seltfi poolt wastu wõetud ja finnitatud. Pääle selle laulis ülemal nimetud koor weel esimehe ja 145 Taaweti laulu, mille järele preester P. P. Kulbusch Seltfi aruande eestikeeles ette tõi. Siis paluti ühel häälel, nõukogu ettepaneful, esimeest piiskoppi Benjamini, Seltfi ka edespidi oma juhatuse alla jätta, mida Kõrge Eminentis ka teha lubas. Seltfi nõukogust wäljaastuwate liikmete asemele said hääle enamusel järgmised walitud: A. L. Wefschin, diakon K. K. Elb, F. A. Iwanow ja G. G. Annus; kandidaatideks: K. T. Rifajon ja K. P. Puu. Rewideerija komisjoni liikmeteks waliti: preester K. J. Smirnow, M. P. Wisjenkow ja W. M. Gwert; kandidaadiks J. A. Lemberg. Suurt tänu awaldas koosolek preester A. W. Roschdestwenski, kes ilusast kõnest kuuljaid Seltfi taewaliku kaitseja püha kannataja Issidori ja tema kaaslaste elulooga tutvustas. Selle juures näitas ta ka udupilti, mis püha kannatajate elu kujutafid. Kõne ja pildid leidsid rahwa poolt suurt tähelepanemist ja mõjusid waimustawalt kuuljate pääle.

Koosoleku lõpul sai päewa protokoll ette loetud, mille järele kõrge piiskop joowis lühikestes kõnes Seltfile hääd edasijõudmist ja jagas rahwale oma piiskoplikku õnnistust.

Wennaste jeltsi liikmed. Wennaste jeltsil oli möödaläinud aasta lõpul 409 liiget. Nendest on 44 eluaegsed. Ära surinud aasta jooksul Seltsi liikmetest — ülemadpreestrid D. J. Nikitin ja P. A. Lebedew, mõlemad agarad töötajad Isjanda wiinamäel ja usinad Wennaste jeltsi tegelased. Andku Isjand neile igawest mälestust. Pääle nende on veel Seltsi liige N. D. Dorofejew siit ilmaft ära lahkunud. Wõib olla, et veelgi mõned Seltsi liikmed on mööda-
läinud aastal jeda maailma maha jätnud, kuid nõukogule on see praegu veel teadmata. Kõige Seltsi liikmete eest jäi igal eesti teemistujel palwet tehtud.

Seltsi nõukogu. 26 jaanuaril Seltsi nõukogu pidas kõrge piiskopi Benjaminini juhatusel koosoleku, kus eestseisuse ametitaitjad liikmed said walitud. Esimehe abiks waliti ülempreester J. R. Drnatskij, kirjatoimetajaks — preester P. P. Kulbusch ja kasjahoidjaks — M. P. Filippow. Nõnda jäid siis endised liikmed oma kohtade pääle tagasi. See nõukogu otjus jäi Kõrge Mitropoliti Antonia poolt finnitatud. Märtsi kuul tuli nõukogu liikmetes weike muundatus. Eestseisusest lahkusid kolm liiget: preester J. R. Labutin, J. A. Swanow ja J. J. Ponomarew ja nende ajemele astusid enne walitud kandidadid K. T. Kitajon ja K. P. Puu. Kolmas koht jäi kandidadi puudusel kuni aasta lõpuni wabaks.

Nõnda oli siis nõukogu liikmete arw möödaläinud aasta lõpuks järgmine:

Pühitsetud Dudowa piiskop Benjamin, Seltsi esimees.

Annus, G. G.	} said walitud 1900 aasta algusel; wäljaastumise kord — 1903 aasta algusel.
Wesshin, A. L.	
Kitajon, K. T., kister	

Kulbusch, P. P. preester, kirjatoimetaja	} wäljaastumise kord 1901 aasta algusel.
Neljubin, A. A.	
Drnatskij, J. R., ülempreest., esimehe abi	
Puu, K. P. koolõpetaja.	

Polestihuf, A. A., arhitektor.	} wäljaastumise kord 1902 aasta algusel.
Elb, K. K., diakon.	
Filippow, M. P., kasjahoidja.	

(Waba koht).

Kewideerija komisjoni jäi üleüldisel koosolekul kolm järgmist liiget walitud:

Preester K. J. Smirnow.

M. P. Wisjenkow.

W. M. Gwert.

Wennaste jeltši tegewus. Eigemalt Wennaste jeltši tegewust läbiwaadates, peab tunnistama, et möödaläinud aasta jooksul meie Selts on oma eesmärgi hoolega filmas pidanud ja kõige oma tegewuse jelle poole juhtinud. Pääasjad, mille kallal Selts agarasti töötas, on: 1. Päälinna õigeusu eestlaste usu- ja waimu-elu parandamine. 2. Waesematele õigeusu eestlastele abiandmine. 3. Kiriku ja koolimaja tarwis jündja raha otsimine, mille kallal Selts iseäranis hoolega on töötanud. 4. Nimetamise wäärt on ka mõned päewakorra küsimised, mis nõukogu arutusel olid.

I.

Et õigetuskü eestlaste juures waimuelu parandada, usu tundmist ja õpetust nende seas wälja laotada ning neid tõsisteks Kristuse koguduse liikmeteks teha ja „tõetundmise poole jaata“, on Selts otjuseks teinud: 1. iga jumalateenistuse ajal rahwale õpetliku sõjuga waimulikku kõnesid pidada, niijama ka pühapäewa õhtutel koolimajas ettelugemist ja udupiltide saatusel kõnesid ette kanda, 2. pääle õhtuseid kõnesid iga kord üleüldist kiriku laulmist rahwale õpetada, 3. waimuliku sõjuga raamatuid ja lehti rahwa jekka wälja laotada, 4. Wennaste jeltši eesti liikmeid koosolekutele kutjuda, kus usuelu kohta puutuwad küsimised arutud ja seletud jaaks.

Waatame nüüd lähemalt, kuidas Selts nende abinõude waral möödaläinud aastal töötas ja kui palju ta usuelu jõudis parandada.

Waimulikku kõnesid, mida rahwale iga õhtuse jumalateenistuse ajal jäi peetud, oli möödaläinud aasta jooksul 28. Nendes kõnedes tutvustas preester P. Kulbusch kuuljaid Wenemaa kiriku ajalooga. Kõik tähtsamad jündmused wenerahwa ristimisest kuni meie ajani jäid neis põhjalikult ära seletatud.

Ette lugemised, mida pühapäewa õhtutel koolimajas harilikult jäi peetud, jündisiwad enamiste udupiltide jaadetusel. Praegusel ajal,

kui ka möödaläinud aastal, jaavad pildid kahest kohast toodud: „Rahwa ettelugemiste komisjonist“ ja preester Roshdestwenski käest. Kõnesid pidasid pääle kiriku ametnikkude ka waimuliku akademia eesti üliõpilased, kes jeda hagarasti, kõigest tatistustest hoolimata, toimetasid, mille eest neile südamlikku tänu tuleb awaldada. Kõnede arv on järgmine: Preester P. P. Kulbusch — 4 kõnet, diakon K. K. Elb — 5, kõster K. T. Kitajon — 7, kooliõpetaja K. P. Puu — 3, usuteaduse kandidat G. M. Wiik — 1, G. G. Kärner — 1; akademia üliõpilased — J. A. Jürgens — 2, W. M. Ristkoff — 3, J. J. Albert — 2, G. M. Antson — 1, kõiki kokku 29. Oma siju poolest olid need kõned mitmesugused: waimulikud, ajaloolikud, teaduslikud j. n. e. Kõnetund on püha-päewati kell 7 õhtu, sisjeminek kõikidele prii. Suwel ettelugemisi ei ole; algawad septembri kuus ja lõpewad aprillis.

Kuuljate arv ei ole mitte iga kord ühejuguone olnud. Mõnikord ei ole neid rohkem kui paarikümmend inimest kokku tulnud, mõnikord aga niipalju, et kitsad kooliruumid ei jõudnud neid kõiki mahutada. Matijed kuuljad on koolilapsjed, kes iseäranis häämeelega pilti waatawad.

Üleüldine kiriku laulmine. Kui endised ettelugemised juuise waheaja järele koolimajas uuesti pääle hakkasid, wõeti möödaläinud septembri kuu algusel nõuks, igakord kui ettelugemised lõppenud on, rahwale kiriku-laulusi õpetada, et wiimaks koguduse liikmed wõiksid ise jumalateenistusest kaaslaulmisega ojawõtta. Õpetust annab teiste kirikuteenrite seas enamiste diakon herra K. K. Elb. Kui tähtis üleüldine kirikulaulmine on ja kui suurt mõju ta inimese waimu-elu kohta awaldab, jellest ei hakka meie siin pikemalt rääkima — jee on igatihele arusaadaw.

Esimalt jaid lihtsamad liturgia laulud „Mina usun“, „On kohus“ ja „Meie Jsa“ kätte õpetatud ja siis kohe diakon herra K. K. Elb hakkas neid kirikus kõige rahwaga jumalateenistuse ajal laulma. Olid lihtsamad wiisid ära õpitud, wõeti raskemad kõigeõigemad jumalateenistuse laulud käsile. Wiimased, nagu näha, meeldiwad rahwale iseäranis, kuid uduawad rohkem harjutust; siisgi ka need kõlawad juba kaunis rahuloldawalt. Wäga soowitaw oleks, et ka igati kirikuskäija enam harjunud lauljatega kaasa pühaks laulda.

Laulmijest rääkides, peame nimetama, kui juurt kasu kiriku koorile saab edaspidi üleüldine laulmine tooma. Nimetatud koor on oma armu poolest koguni weike ja seisab enamiste koolilastest koos; wanematest lauljatest on siin juur puudus. Saab aga üleüldine rahwa laulmine edasi keetma, muidugi ilmub siis rahwa seas ka paremaid lauljaid, kes kiriku-koori wõiwad astuda, ja nii leiab koor rahwa poolt juurt tuge. Müüd wõetakse koori igalühte häämeelega vastu, kellel wähegi laulutundmist on. Harjutused ja noodi-õpetus on igal neljapäewal kella 8 ajal õhtul koolimajas.

Seltsi waimuliku raamatute-ladu tegewus. Et waimuliku raamatute abil usuõpetust õigetusku eestlaste seas wäljalaotada, on Seltsil oma raamatute-ladu, mis kooliõpetaja R. J. Puu ülewaatamise all seisab. Wiimasel aastal on nimetatud ladu tegewus kaunis jõubasti edenenu, mis osalt sest tuli, et Selts möödaläinud aastal raamatute-ladu suurendamiseks 65 rubla määras. Selle raha abil oli võimalik enam raamatuid tellida ja kõrgemaid protsentide saada.

1. jaanuaril 1900 aastal oli ladus mööda läinud aastast ülejäänud raamatuid — 223 ja pilti — 266, kokku 28 r. 91 f. wäärtuses.

1900 aasta jookkul sai uuesti tellitud 1145 eksemplari — 154 r. 22 f. eest.

Endisest aastast ülejäänud raamatutega kokku — 1568 eksempl. raamatuid ja 266 pilti, 183 r. 13 f. wäärtuses.

1900 aasta jookkul on müüdud 746 raamatud ja 242 pilti — 90 r. 10 f. eest.

Uues 1901 aastaks jäi järele 622 raamatud ja 24 pilti — 93 r. 3 f. eest. Raamatuid wõib koolimajas ladust igal ajal saada, iseäranis aga pühapäewati pääle jumalateenistust ja õhtu enne ehk pääle ettelugemist.

Ragu endised ajad näitaksid, tuleb preestril tihti waimulikka raamatuid waejema rahwale ilma hinnata wälja jagada, iseäranis nendele, kes õigetusku vastu wõtawad. Wiimaste arm on aga möödaläinud aastate jookkul märkja kaswanud ja jellepärast tuleb ikka rohkem ja rohkem raamatuid ilma hinnata wälja jagada. Selts wõttis nõuks jeda asja oma abiga toetada ja määras esialgul

10 rubla. Nimetatud raha eest sai ka kohe waimulikku raamatuid ostetud rahwale wäljajagamiseks. Kui tarwilikud tarnajad raamatud on, wõime jellest näha, et pääle Peterburi ka mujal Wenemaal elawate eestlaste poolt tihti palwed tulewad, neile waimulikku raamatuid jaata. Nii näitujeks — palusid Iweri kubermängus, Wõshnewolotski kreisis Staropajonskij wallas elutsenud eestlased, neile waimulikku raamatuid läkitada. Palju palumisi on veel mitmest teistest kohtadest tulnud, kuid kõiki ei ole wõimalik täita. Suurt kasu wõiksid siin jõukamad inimesed tuua, kui mõned kopikad jelle hääte kasuks ohwerdaksid, nõnda et ka kõige wäesemad pered meie hinge kallimast warast — digeisu õpetusest — ilma ei jääks.

Paar sõna ka **waimulikust raamatukogust**. Nimetatud raamatukogu lahkus kahte jaosse: wenekeelne jaoskond ja eestikeelne. Mõõdaläinud aasta jooksul on eestikeelne jaoskond niijama weiksel mõõdul töötnud, nagu ennegi. Põhjuseks on siin esiteks see, et digeisu eestikeelne kirjawara veel koguni noor ja arwu poolest w eif on. Minult wiimajel ajal on ta wähe kojuma hakkanud ja lubab tulewikus hääd lootust. Teiseks põhjuseks, miks raamatuid wähe lugeda wõetakse, on see, et enamjagu raamatuid just niijugused on, mida tõsine ristiinimene iga päew tarwitab, näitujeks: lauluraamat, palweraamatud, laurarahwa-raamat, jutluste-raamat, katekismus j. n. e. Kõik niijugused raamatud ostab rahwas ise omale koduseks tarmitamiseks ja lugeda ta muidugi neid raamatukogust ei wõta. Wenekeelne jaoskond sai mõõdaläinud aastal prohwešjer A. P. Lopyhini läest kalli kingituse, nimelt 83 raamatud, mis wäga tuumakad oma siju poolest on. Mõned nendest on 2—5 eksemplaris. Wiimastest jaid mõned ka teiste Peterburi kubermangu eesti digeisu kirikutele jaadetud. Mõlematest raamatukogudest saawad lugejad raamatuid, kui wene- nii ka eesti-keeles, ilma hinnata, üksnes pandiraha wastu, raamatu hinna järele. Tuakse raamat ära, antakse ka pandiraha niipea wälja. Raamatukogud on awatud niijama, kui ka ülewel nimetud raamatute-ladu.

Lugemise-tuba. Mõõdaläinud aasta januari kuul asutas nõukogu rahwa tarwis lugemisetoa. Et Seltši rahaline jõud weike, siis ei olnud tal wõimalik iseäralist ruumi jelle tarwis üürida, waid lugemisetuba pidi esiotja kooliruumidesse jääma, kus ta ka

praegugi on. See noor asutus on weel nõrk ja nõuab hääd tuge, ehk tema eesmärk rahwa elu kohta küll väga tähtis on, sest ta pakub igaühele ilma hinnata kajulikku lugemist, mis mõistust ja waimu harib. Riik ei pruugi töörahwas priiaegadel õllepõidese ajalehta lugema minna, waid tulgu lugemisetuppa ja lugegu, mis jüda kutsub. Tuba, millesse sisjeminek kõikidele prii, on lahti argipäewati kella 6 — 10, pühapäewati kella 1 — 10 õhtu. Siin seisab lahti tehtud uksedega kapp; riinlite külge on paberilehekefjed liimitud ja nende pääl ajalehtede nimed ülestähendatud. Tuleb lugeja sisse, astub kapi juure ja wõtab ise oma käega joowitawa ajalehe. On ta lugemise lõpetanud, paneb ta ajalehe jälle kappi endise koha pääle tagasi. Seltsi poolt on lugejatele ainult üks palwe ette pantud, — et nad omad nimed ehk nime esimejed tähed iseäralise raamatusse sisefirjutaks ja ka tingimata loetud ajalehe jelle juures ülestähendaksid. Wiimane palwe on lugemisetoa tegewuse aruandmiseks väga tähtis ja tarwiline.

Pääle jelle, kui nõukogu oli otjustanud lugemise tuba awada, sai Seltsi nimel mitmele eesti ja wene ajalehtedele kirjalik palwe jaadetud, et nad uesti asutud lugemisetuppa oma ajalehti ilma hinnata jaadaksid. Enamjagu ajalehtedest wõtsid ka jeda palwet täita, iseäranis wenekeelsed ajalehed. Teisi aga tuli Seltsil oma raha eest tellida. Eesti ajalehti on möödaläinud aasta jookkul meie lugemisetuppa neli jaadetud: „Walgus“ (hinnata), „Postimees“, „Eesti Postimees“ (hinnata), „Linda“.

Nendest kõige rohkem on „Linda“ loetud.

Wenekeelseid ajalehti on aasta jookkul 16 tükki jaadetud: waimulikka 8, päewalehti — 4, ja ajakirju 4.

Lõpuks peame jüdamlikku tänu kõikidele ajalehtede toimetustele awaldama, kes meie palwet kuulda wõtsid ja oma lehti meie lugemisetuppa hinnata jaatsid. Ühes sellega awaldame joowi, et ka koguduse liikmed, kelle häälks see tuba awatud on, enam ja enam tema tulewikus ikka suuremaks kaswawast warandusest oja wõtaksiwad, ja nimelt mitte üksnes eesti, waid ka wenekeelsest warandusest, mis kõikipidi siurikkam on.

Minewa aasta aruandes olid mõtted awaldatud, eestlastele kajulikka raamatuid wäljaanda, iseäranis niisugusi, mis neid waimuelus

finnitada juudaksivad ja alama haridusega rahwale arusaadawad oleks. Kuid kahjuks, teoks muutmine ei olnud mitte nii kerge. Esiteks, polnud tarwilisi kirjanduse jõpru käepärast ja teiseks, kui oleksgi mõni töö ilmunud, siis oleks tema laialijaatmine tulnud suuri kulusid maksta, ihearanis Peterburis. Gestikeelseid raamatuid õigetuskü rahwale on palju tulujam Baltimaa linnades, Riias ehk Tallinnas, wäljaanda, kus nad piiskopkonna raamatu-ladude kaudu hõlpsamalt lugejate ringfondasid leiawad. Nõnda töötab näituseks Baltimaa Wennastus, kelle nõukogu pealinnas on. Wiimasel ajal on ka Riia Peter=Pauli Wennaste Selts, Baltimaa Wennastuse toetusel, oma hariduslikku tegewust märkja suurendanud ja hulk waimuliku sisuga raamatuid wäljaannud. Warsti saab järelelõppemas linnas eestikeelne õigenäituse sisuga leht ilmuma, mille peale paremaid lootusi pantakse. Kõik see on muudugi mõista wäga rõõmus-taw. Annaks Jumal rutulist täideminemist!

Omavalitsusele 19. aprillil wõttis Wennaste jeltsi nõukogu muu seas ka küsimuse harutamise alla: Kuidas ja mida oleks tarwis teha, et õigetest eestlaste keskel wooruslikult ja usklikult tund-must kaswatada ja õhutada? Urwamiised käisid selle peale kokku, et pääasjalikult peab Wennastus oma eesti liikmete eest muretsjema, kihel-konnaga lähemasse ühendusesse astuma, nagu juba minewases aru-andes jeda teatati, ja weel uusi teesidgi rajama. Lähem tutvustamine jündis selle läbi, et inimeste nende kodus waatamas käidi, kus neile mõndagi waimutoitu pakuti. Kuid palju aega peaks mõõda minema, enne kui jõutakse kõikide pool olla, ja ühte ning jedasama on tarwis mitmed kümnend korrad seletada ja meelde tuletada. Palju lihtsam ja ka kasulikum oleks olnud, kui neile Wennastuse liikmetele, kes eestlased on, ise koosolekuid lubada. Siin wõiks nad Wennastuse püüdmistega ennaft paremini tutvustada; siin kuuleks nad aegjalt Wennastuse tegewusest, millel ka oma häa külg on, sest aruanne ilmub aastas ainult ükskord, aga üleüldiste koosolekute kottukutsumiseks ei ole alati hõlpsus põhjust leida; siin wiimati wõib rahwas wabalt enese wahel kihelkonna elu harutada ja puuduste kohta abinõusid otsida. Seltsi nõukogu andis niijugustele koos-rääkimistele luba selle tingimise, et nendel era-tähtsus on ja otisjed nõukogule ehk pääkoosolekule finnitamiseks ette seataks.

1900 aastal sai üks jarnane eestlaste koosolek 5. novembril toime pantud. Viikmeid oli kaunis rohkesti kokku tulnud. Neile selgitati lühidalt Seltsi tegewusest, mida nad juure tähelepanemiseiga kuulatiwad, iseäranis kiriku koha otsimisest. Üigemal läbirääkimisel tuli awalikuks, et kodused wastuwõtmiised, nii tähtjad ja kasulikud kui ka nad on, ometi jarnastest, kui käesolew koosolek, palju tagasi on, sest wiimastel wõib korraga hulk inimesi oma joowisi awaldada, ja kõigil on hääleõigus; päälegi on see kergem ka koguduse eestseisjatele. Selljamaal koosolekul wõeti nõuaks, tulewikus kõigis linnanurkades, kus aga Eestlasi elab, pisemaid kooskäämisi jugulaste ja tutwate wahel elusse kutsuda. Wiimase mõtte täidejaatmist tuleb Jumala abil warsti oodata.

II.

Wennaste jeltsi teise aasta tegewus tõi weel enam tunnistusi, kui wäga nii mitmele eestlasele iseäranis Peterburis rahaline abi tarwis on. See on ka arusaadaw. Enamasti ajuwad päälinna need, kellel kodumaal kodu-kolbet pole, keda waejus rõhub, sest eestlane muidu oma kodumaalt lahkuda ei raatsi, millega ta soojalt ühendatud on; ja kui ta elu wõeras kohas õitsjema hakkab, siis on ta ülem joow — natuke raha korjata ja ijamaal maalapifene muretseda, mille pinnal omad päewad mööda jaata. Aga et Peterburis töötisijaid liig palju, et eestlased koihta ega keelt ei tunne ja elutingimiste wastu etteuarmistatud ei ole, siis jattuwad mõnedgi neist kitsikusesse. Peiawad nad koha, siisgi ei ole nad weel kaitsetud: haigusjed, juure linna eluwiiisid, wabriku elu — kõik jee mõjub raskesti nende eneste, kui ka nende perede pääle. Wiimati, päälinn meelitab enese poole ka neid, kes õigust ja koiht otsiwad: nad tulewad... ja kaowad siia kirju elu rüppe ära, nii et tänaksiwad õnne, kui koiu tagasi jaaks — kuid raha on juba lõppenud. Kuhu pöördeda? Kuist abi leida? Kõik niisugused jaatusjed wintjutatud töötamehed, mehetameesjed ja abita lapsjed ning kõik kogemata wõerad pöörawad oma jugurahwa Seltsi poole, ja kuidas wõis neid kuulmata jätta?

Kõige juurem abi sai ühele õnnetumale lesele antud, keda kare

saatuje käsi korraga kaunis lähedast elust üsna wiletjale järjele kutas. Selles peres oli enne kaks leimaandjat, lese mees ja lese wend. Aga üks õnnetus mere pääl — ja mõlemad olivad weteohwriks saanud. Õnnetu lest jäi maha oma emaga ja kahe wäetima lapsega. Wennastuie nõukogu määras temale 10 rubla iga kuu abiraha.

Teine sellejarnane lugu oli Melania G-ga. Ta mees oli kaua haige ja kui ta oma rawitsemise eest juba wiimased kopikatejed wälja oli annud, siis sündis nii, et naene pidi lejena maha jääma ja kaks last isata. Ka neile jai abi antud, nimelt kaks korda. — Teisele lejele, Julia K-le, jai ka mitu korda abi antud. Wististe aja jooksul tuleb temale abiandmine alatijeks teha.

Tütarlaps Maria S., tuli päälinna tööd otsima, kuid kaua ei leidnud teda. Siis toetas teda Wennaste selts rahalikult, — tütarlaps wõis enesest ajalehes kuulutada ja leidis koha. Nüüd on ta omaks kohujeks wõtnud, abi ära tasuda, ja suurem osa on ju tagasi antud.

Raestest, keda mehed maha jätnud, on kaks inimest abi saanud. Muidugi, nad oma jõudu mõõda töötawad ja teeniwad ikka edasi, aga nende käed on lastest ikka kinni seotud. Üks neist naesterahwasest, Gwdoxia P., tarwitas enam alatijemat toetust.

Ühte abielu-paari tuli tarwis aidata isekrallise sündmuse põhjusel. Mõni aasta tagasi see paar läks lahku: naene jäi Peterburisse, mees ajus kufagile mujale linna elama. Nüüd pani Sumal nende hingesse hääd mõtte — ära leppida. Mees sõidab päälinna, asub naese juurde elama, aga tööd ei leia, sest wabrikud on oma tegewust mitmel pool wähenданud. Paarirahwas hakkab waejust tundma, isegi leppimist ähwardab hädaoht. Kui nad Seltsi poole pöörsid, siis ei wõidud neile weikest abi keelata.

Wäga kurb lugu oli Maria G-ga, kes enne juba Wennaste seltsist abi oli saanud. See neiu sattus juba ammugi ühe luteruse-usulise poisiga ühendusesse, millest tal 4 last sündisid. Kas ei tahtnud nad ennast laulatada lasta õigeusu kirikus, wõi armastid, et jelle sakramendi läbi nad korraga wõiwad oma lasti seaduslisteks teha, nagu neile wõeriti oli seletatud, — laulatus lükati ikka päew päewalt edasi. Kaks wiimast last, 4 aastane poeg ja 2 aastane tü-

tar, jäid jellel põhjusel ristimata, sest ema arwas lapsi pärast laulatust ristida ja siis seaduslistena sissekirjutada lasta. Aga waata, selle perekonna pääl, kes enne kaunis jõukas oli, hakkab Sumala käsi ennast näitama. Isa kaotab teenistuse, lähed õige tee päält kõrwale; nalukeesaamal julawad korjandused, asjad pantakse panti ehk müüakse ära. Mõne aja pärast jääb kaheaastane tütrekene raskesti haigeks — ja siis alles tuleb neil meelde, last ristida lasta. Ta sureb. Surma böel sünnib õnnetumale emale neljas laps, kinas neljaastane poeg typhusele haigeks jääb. Wäga harwa on juhtunud püha ristimist jarnakes kurwas ümbruses toimetada. Weikene, wäga niiske, kangesti kütetud toakene, kus külm ometi ennast jalgadele tunda annab. Woodis haige ema, tema kõrwal wäetife lapsuke. Tema päitjes kummutife ja kummuti pääl tütrekele furnukeha. Ema jalutsis on midagi lasti moodi, kus kõikjugu kaitstusi pääl on: nende hulgas lamab neljaastane ristimata poeglaps, kuivetanud, rängasti tõbine. Kui rõõmus oli ta, kui tale ristimise ajal küünal kätte anti ja kui õnnelik ta oma risti üle oli... Ristiti ka piiske wennaene; siis peeti lahkunud lapse eest furnupalwet, — aga ühe nädala pärast oli de järele ka wanem wend sinna ilma läinud. Nende laste pärast, õigemini nende matmiseks, anti wanematele abi. — Kurb on see pilt, kuid ei tea, kas ta Peterburis ainumas on. Oleks Seltsil juuremad summad käepärast, siis wõiks ta õigel ajal jõuuga ja eeskujuga oma liikmete läbi jarnastel kordadel sugurahwale abiks olla, ja wõib sündida, et niisugune waimu-elu tõntsus siis arwemaks läheb.

Tähelepanemise wäärt on nõnda nimetatud Peterburis õiguse ottsimise juhtumised, milledest meie mitte külmawereliiselt mööda minna ei wõi. Seejugukses juhtumises peame kõige päält wana wälja teeninud soldatit K. meele tuletama, kes kroonu-teenistuses oma terwise oli kaotanud ja nüüd juba kaks aastat walitsuse käest abiraha otsts, aga siiski wael seniajani jedagi teada ei saanud, kuhu palka nimetatud asja pärast paluma pidi minema: pääle sõjaministri oli ju mehikene igal pool asjata palumas käinud. Asjaajamisega — pika aja wältusel — oli wanane kõik omad rahakopifud ja ka riided nõnda ära kulutanud, et wiimaks peaaegu paljajalu jäi. Niisugune mees tarwitas pääle hää nõuu ka raha abi, mida ta ka meie Wennaste jeltsti poolt sai.

Suurt wahwust õiguise otsimises awaldas talumees Andrei L. ühes mõne saja eesti perekonnaga oli ta Tweri kubermangu, Wöschnewolotiki kreisi elama asunud, kus neile üks metsakauplejate jelts metjaarust maad müüs. Kaupa tehes tingiswad eestlased küll, et nende fruntide päält mitte mets hoopis ära häwitatud ei tohi saada, waid et seemnepuud metja siginimiseks kaswama peawad jäätama ja pääle jelle tarwiline mets hoonete ehituseks, mida ka jelts neile olla tõotanud. Meestele anti ka weneseeli kontrahid kätte, kus kõik tingimised pidiwad ülestähendatud olema. Aga kõik mets raiuti eestlaste ostetud fruntide päält enne ostjate siinaasumist nõnda maha, et mitte riidwapuudgi kaswama ei jäänud. Waejed ostumehed eestlased pidiwad siin wõeral pinnal käändude keskele elama ajuma. Aga mill kombel pidiwad waejed asunikud jään ilma metjata maade pääl elama hakkama? Millest elumaja, loomalauta, rehetuba ja muud tarwilisi hooned ehitama? — Asunikud ehmatasid koguni ära, näitastiwad ametlikkudes paikades oma kontrahitsid, millede pääle nad iseäraliselt oma usaldust oliwad kiinnitanud. Aga nimetatud kontrahtidest jeketati neile, et kõik mets nende fruntide pääl müüjate omadus wiimise puuni on ja maha raiumine jelle ja jelle määratud ajani wältab. Asi oli seaduslik ning paberi pääle kirjutatud, mille alla ostjad mehed oma nimed on kirjutanud. Suurem oja meestest kannatastiwad wäiksest jeda sõnumit, aga Andrei L. läks õigust otsima. Webruari kuus hakkas ta jala Peterburi poole reisima, aga tühja taskuga. Rahenädalise käimise järele jõudis ta wiimaks Peterburisse, läbi ja läbi waewatud, äranälginult ja külmetanult. Raud pidi mehikene Peterburis ümber hulkuma, enne kui inimeste juhatusel eesti koguduse preestri juurde oma häda kaebama jõudis. Raud jutustas mees, külma ja näljast pool äratarretanud keelel, oma haledat seisukorda preestrile, sai aga ta kaeft hää nõuu seaduse alla ennaft alandada, sest kohtulikult ei olnud ju asjaga mitte midagi pääle hakata. Pääle hää nõuu oli jällegi inimliku kaastundmise juunil meest aidata kodu reisida, — mitte aga jalgssi, waid raudteega.

Tweri kubermangus elawate õigetuskü eestlaste waimuelust on õige rõõmustawaid sõnumid kuulda. Meie Wennaiste jeltsi eluagjeliikme kõrgesti pühitsetud Tweri ülempiiskopi Dimitri õnnistusel ja

hoolitajatel jäi neile õigeusu eesti kool ajutatud, millega mõral pinnal asuval eestlastel juur jamm woorusele ja haridusele on edasi tehtud. Mitab Sumal, jõuab ka aeg, kus hoolitajate ja ajutajate töötus ja tegewus hääd wilja kannab ja oma kaunist tulu annab.

Palju abi andis Wennaiste jeltis ka Peterburi eesti õigeusu kihelkonna koolile. Kooli astujate lastearw on wiimajel ajal nõnda juureks kaswanud, et ruumipuuduse pärast pooled lapsed kodu tagasi pididwad jaadetama. Nõuwaris kttjas on ruum koolis elawate lastele, jelt linnapiiride laius on nii juur, et wäikestel lastel kauguse pärast wõimata on kodust koolis kääia. Rahetjemise wäärt on jee, et korterite hinna kõrgus Kolonna linnajas nõnda juur on, et kooli kehwarandus ei luba ruumilijemat kooli = korterit kiiwida. Minukene lootus jelle wäga tarwiliku asja paranduseks jääb tulewikus jällegi Wennaiste jelti pääle, ja wõibgi ette arakinnitada, et jelti abiga jügise, koolile uus, hästi ruumikas korter jaab wõetud. Praegusel pilgul pidi kooliklasside juurendust jelt teel ette wõetama, et wanade juurte koolilaudade asemele uued weikesed lauad meretsetud jaawad. Kolme wana laia laua asemele wõib kergesti neli uuema moodilist koolilauda mahutada. Wiis aastat tagasi jaiwad need wanad lauad Wedensti poislaste gümnaasiumist meie koolile kingitud, jelt jädgi wistati nad ruumi raiiskamise pärast wälja. Muudugi mõista, oli jeejugune kingitus kooli ajutajel meile juur abi. Kümme uue koolilaua muretjemiseks määras Wennaistuse eestseisus jelti warandusest 110 rubla.

Endiste aastate lõmbe järel jai ka jelt aastal lastele jõulupuu esimejel jõulupüha õhtul tehtud. Koolimajas kogus juur hull lasti kofku, ning ka paljugi laste wanemaid. Laste rõõm oli juur ja nende lustil, hilgawa jõulupuu all, ei tahtnud lõppu tulla. Lapsed laulsiwad, jutustasiwad jõulupüha tähtsusest eesti- ja ja wenekeli, kõnelesiwad mitmesugusi sijulisi luuleid ja jutukefi wäga ladusasti ja rõõmsasti nõnda, — et nende juu täiesti jüdame rõõmu awaldas. Riisugust waba rõõmu ei ole meie koolilastel jõulupuu all enne mitte olnud, kui jelt wiimajel aastal oli. Estimejel jõulupüha õhtul jai jõulupuu jelles mõttes ja soowis tehtud, et kaugematel koolilastel, kes linnast wäljas elawad, ka wõimalik oleks jõulupuu rõõmust osa jaada, jelt koju läksiwad nad alles pääle

jõulupuu pidu. Nõnda oli lastel ka võimalik kõigist jõulupühade jumalateenistustest täielikult osa võtta.

Koolilaste jõulupuu hääks kinkisid heldest jūdamest ja rohkest kääst — Wennaste jeltši esimees kõrgesti pühitjetud piiskop Benjamin, eestseisuje liikmed M. E. Wesshin, M. P. Filippow, preester Kulbusch ja teised. Wäesematele koolilastele jai, pääle maiuse asjade, tütarlastele kleitide, aga poistele kuubede tarwis riiet kinkitud, kuna jõukamate wanemate lastele raamatud mitmejuguise siju ja wäärtusega kinkiti.

Ülestõusmise-püha hommikuks jai koolimajas lastele jõõmaaeg walmistud, mida nad ka tõesti jelle läbi ärateeninud oliwad, et kõige juure nädala hooljasti kirikus igal jumalateenistusel laulsiwad.

Kooliaja lõpul, mai kuus, jai lastega linnas ja linnast wäljas jalutamas käidud. Jseäraniis tähtjas ja wäga meeldiw oli lastele wäljasõit Peterhofi, kus neil mitte ainult õnn ei olnud kuuljate purjkaewude wetemängu imetleda, waid jaiwad kogunigi Keisri-losši jeespdiiseid ruumisid näha. Sõit raudteel oli lastele walitjuje poolt prii, aga kehakinnitust jaiwad nad Wennaste jeltši kulul. Lapjukesste rõõm oli otjata juur kenas keiserliku losši puiestikus ümber jookstes ja kõiki iludusi ja kenadusi näha jaades, ehk küll mitmelgi wäärtikesel ninad külna pärast punased ja kääsejed kõntis olid, jelt ilm juhtus sel päewal wäga wilu ja tuuline olema.

Mõninga wäesema koolilapse eest maksis Wennaste jelts jõõgi-raha, — jelt meie kihelkonna koolis on lastel korter ja jängid aluskottidega priid, aga jõõgi eest peawad laste wanemad maksma. Kristina Gisel'il, kes kewade meie kooli kurjuje kiituse-kirjaga lõpetas ja Shtsheglowa kooliõpetajate kooli edasõppimiseks sisje astus, annab Wennaste jelts lapse wanemate kehwuje ja tütarlapse hoolja õppimise pärast igakuulist abiraha, nagu ta jeda ennegi meie koolis jai.

III.

Kõige juuremat muret tegi minewal aastal Wennaste jeltši eestseisujele kiriku ja kirikumaja ehitujeks frundi otjimine. Kirikumajasje peaksid järgmised ruumid jaama: kooliklassid, laste jõõgi- ja

magadis=ruumidega, ettelugemise jaal, raamatukogu lugemisekoaga ja koguduse wanemate ja teenrite elukorterid. Möödakäinud märtsi kuul sai Seltsi eestseisjus teada, et Kolomna linnajaos Ekaterinhofi prospektil juure Masterskoi uulitsa nurga vastu ehitamise tarwis waba krunt on, mille pääle ruumi poolest just kirik ja kirikumaja ehitud wõiwad jaada. Nimetud ehituskrunt on kolmenurgaline pikk plats — tema laius hooneehituse tarwis on määratud $9\frac{1}{2}$ jülda ja pikkus 40 jülda. Kitjamast otjast (Weikese Masterskoi uulitaj kohal) on platši laius 5—6 jülda.

Peterburi eesti-õigeusu kogudusele on nimetud waba plats just kõige kohasem kiriku paik, jest Kolomna linnajaos elab kõige rohkem eestlasi, kes Portus ja Baltiski laewaehituse wabrikus tööl käiwad. Pääle selle on eestlastel Kolomna linnajaos juba wanast ajast tuttav kogumise paik — Jaani kirik. Nõnda ei tohi kiriku ehituse küsimuses Kolomna linnajagu mitte tähelepanemata jätta, jest siin on just eesti peja ja eesti ajupaik, ehk küll ka eestlasi teistes linnajagudes elamas on, siiski ikka vähemal arwul. Ülemal nimetud prii ehituse krunt oleks igapidi kõlbuline eesti kogudusele olema, jest tema on Kolomna linnajao kesklinna poolse piiri pääl.

Päälegi käib tema lähedalt ja just temast mööda hoburaudtee ja ka laewasõit.

Pääle selle käiwad tema lähedalt ehk temast mööda kõigist Peterburi linnaotjadest mitmesugused sõiduteed: Hobuse-raudtee wõi konta, mis Narwa wärawa juurest pääle hakkab ja kuni Sadowaja uulitsale ulatab; Ekaterina kanaali kaudu Soome laewafeltši laewad; Pokrowa kiriku juurest käib läbi kõige Sadowaja uulitsa kuni Newski prospektini jällegi hobu-raudtee ja — see just ongi juur ühenduse side Kolomnale, mille läbi kõige linnajagudesse puntuwate sõiduteede pääle wõib päägeda, jest Sadowaja uulitsa kohalt lähed ja üle Newski prospekti Mihailowski uulitsale, kust kõige kaugematesse linnajagudesse kontad käiwad, nagu — läbi kõige Peterburi poole Undekulasse, Wiibori poolele Soome wafjali juure, Smolna kloostrisse ja Kalashnikowi kaldale Newski kloostri lähedale; siis käib weel konta Nikolai silla juurest kuni Balti wafjali; aga pikk laewasõit läbi kõige linna käib Fontanka jõge mööda Kalinkina sillalt kuni Suweaniani. Wiimaks on Moika jõe juus Neewa ääres kaks ülesõidu ja=

damat, millede läbi Kolonna linnajagu Wärsili saare ja Galernagawaniga ühendud saab.

Ngapidi on nimetatud frunt meie õigenju kogudusele omane ja kohane, sest juuruse poolest wõib ta pääle kõik kogudusele tarwilikud ehitused ehitud saada — kirik ja kirikumaja kooli- ja muu tarwiliku waimuelu kojutamiise ruumidega.

Kõiki jeda tähelepannes ja hästi järelnõeldes andis Wennaiste jeltši eestseisjus 24. märtsil 1900 № 11 all linnapää nime pääle raekotta palwefirja sisse ja palus nimetud waba maatükki eesti õigenju kogudusele kiriku ja kirikuhoone ehituse tarwis hinnata anda. Palwefirjas oli selgesti koguduse ja Wennaiste jeltši siht ja seisuford ülestähendud.

Aprilli kuu algul jaadeti linnawalitsuse poolt palutud ehituse frundi kaart jelle joowiga, et Wennaiste jeltši eestseisjus nimetud platši pääle ehitada joowitud hoonete plaani lajeks teha. Plaani tegemise waewa wõttis oma pääle jeltši eestseisuse liige arhitektori herra U. U. Polejshthuf. Nõuetud plaani pääl oli joonistud — platši kitsa otja pääle wäga kena kirik wiie kergesti ehitatud kuppeli ja ühe kellatorniga; kiriku jeeftpidine ruum oli 800 inimese tarwis arwatud. Kiriku altari järel seisis kahetordne elumaja, mille sisse kiriku kooliruumid käsitöö-klasside ja laste elutubadega olid ülestähendud; pääle kooliruumide oli majaplaani pääle weel juur ruumikas kõnejaal, raamatukogu ruum lugemise toaga ja raamatu-ladu tarwis ruum tehtud. Platši laia otja pääl tõuseb maja kolmekordjeks, milles koguduse wanemate ja kirikuteenrite korterid ja ruumid Wennaiste jeltši mõninga tulewikus mõeldud kasuliku ajutuse tarwis oliwad walmistatud. Üleüldse oli kiriku ja ka maja plaan ülitore ja wäga meeldiw jeeftpidise ruumide, kui ka wäljaspidise kenaduse pärast; ta oli nagu üks uju ja wooruse kindel linnakene, kes ilma kärast äralahutud püha kiriku kaitse all seisab. Et küll nimetud plaani pääle kõik jeeftpidised ruumid täielikult on ülestähendud, on neid ehituse ajal ometigi wõimalik muuta, kui jeda arwis on, sest aeg annab hääd nõuu ja on kõige parem koolmeister. On jeks warandust, wõib ju majale weel ühe korra juure lisada, siis saab ta esiteks teiste kõrgemate majade keskel enam filma paistaw olema ja teiseks on temas enam ruumisid, mida kasulikult tarwitada wõib.

Seltsi eestseisjuse koosolekul 19. aprillil sai ülemal tähendud arhitektor Poleštšhukist valmistud ehituseplaan läbiwaadatud ja hääks ning kõlblikuks tunnistud. Pääle seda sai plaan kõrgestipühitjetud Peterburi Mitropolit Antoniale näha wiidud ja tema ülempreesterliku õnnistust asja alustuseks palutud. Pääle seda sai ta 21. aprillil ühes Seltsi eestseisjuse seletus-kirjaga № 18 all linnapää kätte toimetatud.

Wennaste seltsi palwe pääle ei ole linnawalitjuse poolt seni ajani mitte weel ametlikult otsust antud. Wennaksed palugu hooljasti Jumalat, et Ta ise omast äramõistmata suurest armastusest jeejuguje hää ettevõttele appi tuleks ja algatud asjale edenemist annaks Oma püha õigeusu kajuks ja kinnituseks ja wooruse ning kristliku elu toeks.

IV.

Et Seltsi eestseisjuse tegewust möödaläinud aastal selgemalt tunda saada, peab ka weel mõnda arutuse alla võetud küsimust tähele panema. Iseäranis tähtis küsimus oli põhjuskirja § 13 muutmise pärast. Nimetud paragrahwis on kinkituste korjamise kohta järgmiselt ööldud: „Kinkituste korjamiseks ja seltsi liikmete wastuwõtmiseks võib iga Wennaste seltsi liikmele nõbritud kwiitungi raamatukene wäljaantud saada, kinnitud seltsi pitseri ja esimehe ehk tema abi allkirjaga.“ Seltsi eestseisjus wõttis nõuaks piiskopkonna walitjuse käest luba paluda mõningale seltsi liikmele awalikuks andede korjamiseks iseäralikku luba anda, et nõndawiisi seltsi nappi warandust suuremaks kaswatada. Andekorjamise waewa lubasiwad lahkest kristlikust jüdamest oma pääle wõtta G. G. Annus, wennaksed W. J. ja F. J. Boiko ja N. G. Kowardakow. Seltsi eestseisjuse palwe sai kõrgest waimulikust walitjusest tähele pantud ja 12. juunil 1900 № 3742 all Waimuliku Konsistoriumi läbi ametlikult Seltsi eestseisjusele järgmiselt teadustatud: Piiskopkonna walitjuse otsusel, 5. juulist 1900 aastal, on Wennaste seltsi põhjuskirja § 13 nõnda muuta lubatud: „Iga Wennaste seltsi liikmele võib seltsi pitseri ja seltsi esimehe ehk tema abi allkirjaga kinnitud nõbritud kwiitungi raamatukene antud saada, millega ta andid ka kiriku uste kõrwal, rahwa koos-

käitudel, palvemajade juures ja kõigis teistes auusates paikades kiriku ehitamise tarwis võib korjata."

Teadustaske Wennaste jeltfi liikmetele, et Seltji eestseisus raha korjamiseks järgmise seaduse on kinnitanud — kingituste ja liikmetasju wastuwõtmineks majades ja korterites, tutawate ja sõprade juures, on jelt küllalt, kui kiwitungi raamatukene on; aga et rahwa kooskõimapikades mitte mingisugust takistust ette ei tuleks, annab Seltji eestseisus oma pitseri ja seadusliku allkirjaga ijeäralikud tunnistused, milles 13 põhjuskirja paragrahwi muutmine täielikult on ülestähendud. — Esimeses aastapooles oli ülemaal nimetud agarate ligemise armastajate jeltfi liikmete awalik rahakorjamine väga rahulolaw.

Kõrgestipühitjetud jeltfi esimehe joowil oli aasta lõpul väga tähtis küsimus Seltji jaoskondade asutamise arutamise all. Tähtis oli asi ijeäraniis Peterburi piiskopkonnas elawate digetuskue eestlaste waimuelu kohta. Praegusel ajal on meie piiskopkonna piirides ehk Peterburi kubermangus üleüldsi seitse eesti kogudust: Peterburi, Kronstadt, Gatschina, Narwa ja Luga linnas, Sajani külas Dudowa freisis ning Klopitja külas Peterhofi freisis. Kõige nende nimetud koguduste seijuford on meie Peterburi koguduse seijuforraga igate pidi ühte laadi. Niiamajugune hale seis usu asjus, kui meil Peterburis päewakorral on, nõnda on jeda wiga ka teistes kogudustes leida; niiamajugune usust ärataganemine, niiamajugune tarwitus püha digetuskue rahwa seas kinnitada, üleswõtta ja elule äratada, ning ühtlasi kõigile takistawate puudustele jüdidikalt wastu hakata ja abi anda. Ijeäraniis on abi muretsemine igal pool jellepärast väga tarwis, et kõik eesti kogudused väga uued ajutused on; põllukene on igal pool weel väga wähle kiintud, aga weel wähem on temasse jeemet külwata jõutud. — Ülema kiriku walitjuse poolt on üleüldiseks koguduste elu ja olu eest hoolitsemiseks kiriku eestseisused kinnitud, sellega koguduse hingekarjane käsikäs koguduse elu eest muretseb ja koguduse puuduste pärast nõuu peab. Aga et kiriku eestseisustel, koguduse wälimistes küsimistes, väga kiitendatud ja kindlad piirid walitjuse poolt on pantud, ei wõi nad milgi kombel waranduslikuis küsimustes eesti koguduste puudustele mõjuwat abi pakkuda. Peterburi piiskop-

konnas on aga kõik eesti kogudused nõnda waejed, et just wälispidist waranduslikku abi tarwitawad, kui koguduse seisukorda paremale järjele aidata tahetakse. Seejugaist puudust wõib lootuse järel kogudustesje ajutud Wennaste seltsi jaoskondade mõjul kõige kindlamalt parandada. Muidugi mõista, ei wõi jaoskondadel Seltsi eestseisuse käest, praegusel pilgul, napi waranduse põhjusel, abisaamise lootust mitte olla. Wennaste seltsi jaoskondade awamine kogudustes on siiski rahakorjajamijele tulujam ja wabam kui jee kiriku eestseisustel on, sest kiriku eestseisus wõib kõigekõrgemalt kinnitud seaduse järel andeid ainult oma koguduse piirides ja oma koguduse liikmete käest korjata, aga laiemaks rahakorjajamiseks palutakse Konsistoriumist. korjajamise raamat, mida just mitte hõlpus asi ei ole kätte saada. Wennaste seltsi kwiitungi raamatukestega korjamine on aga hoopis lihtsam ja wabam. Pääle selle on jaoskondade awamine isearanis joowitaw jellepärast, et siis eesti kogudused kõik ühte kofku jaawad liidetud, ja nende tegewus ühendatud jõul hoopis kasulikum ja mõjuwam on kui üksikute oma. Gesti ajunikkusid, töötõtsijaid ja muud liikujad rahwast on üle kõige kubermangu igal pool ja — seefuguse rahwale oleks Wennaste seltsi jaoskonnad wäga tähtjad ja mõjukad abi ja nõuu poolest olema. Nii tähtis kui ülemal nimetud küsimus on, jääb ta siiski weel edaspidise aja pääle, sest enne on tarwis mitmesuguseid teateid koguda, kui täielikku otjust wõib teha. Gsialgul jaawad aga nüüd eesti kogudustel kiriku eestseisused ajutud, milledest juba kaks — Narwa linnas ja Klopitsa küllas — walitsuse poolt kinnitud on. Tulewikus, kui asi jeda nõuab, on wäga ferge neid Wennaste seltsi jaoskondadeks ümber muuta.

Wennaste seltsi eestseisus arwab kohujeks seltsi liikmeid selle teatega rõõmustada, et Seltsi tegewus juurt kaastundmist kõrgete kiriku ülemate ja piiskoppide poolt on leidnud, kellega Seltsi eestseisusel auu on olnud kokkuputuda.

Gsimest seltsi üleüldist aastalist koosolekut, jaanuari kuus aastal 1899, auustas oma ojawõtmisega kõrge stipühitjetud Iweri linna ülempiiskop Dimitri, kes jessel koosolekul seltsi eluaegjeks liikmeks heitis. Järgmise aastasele jaanuari kuus peetud üleüldijele koosolekule jaadetud kutje-kirja pääle wastas kõrge stipühitjetud

piiskop Seltši eestseisusele oma käega kirjutud kirjas järgmiselt: „Rahetjedes pean teadustama, et kauge teekond ja piiskopkonna rohked talitused ei luba mind mitte isiklikult teie juures olla, aga palwes wotan ma täiel mõddul Teie pühast oja, jesi ma jaan sel päewal ühes Iweri kloostris püha liturgia teenistust pidama ja jüdamlikult paluma, et Issand noore eesti õigeusu Wennaste jeltši kasulikku ja auusat tegewust õnnistaks ja et Ta püha preesterliku kannataja Issidori eestpalwete läbi ka kõiki neid eestlasi ümberpööbaks, kes tänini õigeusu kogudusest eemal on olnud“. Annaks Sumal, et kõrge hingekarjatse soow täide läheks.

— Esimene Wennaste jeltši aruanne jai, nõnda pea kui ta trüki-kojast ilmus, ka neile kõrge waimuliku ijadele saadetud, kes omal ajal Peterburis elawate eestlaste puudusi ja hädasti kaastundlikust jüdamest tähele paniwad, neile appi tõttasiwad ja muretsefiwad, et eesti emakeeles jumalateenistusi jaaks peetud. Kõrgestipühitjetud piiskopid — praegune Olonetsi ja Petrojawodski piiskop Razaari ja Tuula linna piiskop Pitirim on jäädawat mälestust iga Peterburi õigeusulise eestlase jüdamesse jätnud, jesi kui nimetud kõrged herrad weel Peterburis elasid — piiskop Razaari oli siin mitropoliti abi-piiskop ja Pitirim St. Peterburi waimuliku seminari rektor — oliwad nad eestlastele alati teo- ja nõuga abiks; iseäranis pühitjetud piiskop Razaari eesti õigeusu koguduse awamise juures. Nimetud kõrged herrad awaldasiwad meie Seltši esimehele, pühitjetud piiskopi Benjamin'ile soowi, noore asutud Seltši liikmeteks heita ja palusiwad oma ohwrid ka Seltši edenemiseks wastu wõtta. Ehk küll kõrge piiskop Razaari oma tegewust Peterburi eesti koguduse awamises „pijusejeks abiteoks“ nimetab, siisgi mälestewad eestlased tema jüdamlikku tüdimata tegewust wäga elawalt.

— 1899 aasta lõpul tuli Seltši eestseisusele kiri Samara kubermangu Nowosjenski maakonna rahwa koolide inspektori käest jelle palwega, et Seltši eestseisus nimetatud maakonnas Estonka külas elawatele õigetuskü eestlastele kooliõpetajat soowitaks. Ühes palwega kirjeldas inspektori herra ka jealsete eestlaste eluforda, mis karwa päält siinse Peterburi kubermangus asuwate eestlaste omaga wäga ühelaadiline on. Pidime kahetjusega wastama, et meil enestelgi raske on kohajete eestlastele tublit kooliõpetajat leida, ehk jeda küllalt

otsitud oli, ja andsime nõuu Riia piiskopkonnast joowitawat meest kuulata. Kuulu järel on inspektori herra meie nõuuandmise järele teinud. — Et sel ajal just meie Wennaste jeltši aruanded trükkisid ilmufiwad, jaatsime kirjaga jeltšis ühe eksemplari inspektori herrale ja teise Samara piiskop Guri'le. Piiskopi herra tänas jaadetud aruande eest, aga inspektor lubas kooli awamisel jelle eest hoolt kanda, et jääb puhas ja kindel õigeusu waim elutsema jaab.

— Minewal aastal 1. oktobril pühitjes meie kodumaa Riia piiskopkond oma 50-aastalist juubeli päewa. Meie Wennaste jeltši kohus oli jeks aruldasjeks päewaks ka oma rõõmu ja osawõtmist awaldada ja jaatis järgmise õnnesoowi telegrammi:

„Kõrgestipühitsetud Riia piiskopi Agahwangelile. St. Peterburi eesti õigeusu Tartu linnas kannatanud püha preestri Isidori auuks ajutud Wennaste jelts jaadab tegewuse poolest jugulase Riia piiskopkonnale, tema jubeli päewaks, südamliku õnnesoowi. Sumala arm aidaku igal pool rahwaid püha õigeusu waimus walgustada.

Seltši esimees

Benjamin, Dudowa piiskop.“

— Mõningad sõnad on weel Wennaste jeltši aruande trükkimise kohta wene- ja eesti keeles öelda. Seltši eestseisus tundis väga hästi, et kui aruanne ainult wenekeeles jaab trükitud, juuremal osal eestlastel wõimata on aruande sijust, keele puuduse pärast, aru jaada — aga trüki kulud tegiwad jeltši eestseisuse otjustamisele juurt talistust. Wiimaks tuli asjale ootamata abi, jekt mõningad jeltši liikmed ohwerdasiwad jelleks otstarbeks kaunid summad raha ja jeltši eestseisus tegi otjusjeks, eesti aruannet ära trükkida. Weel juurem auu ja täieline abi tuli asjale siis, kui jala-nõunnik W. K. Sabler jeltši liikmeks astus ja nimetud eestikeelse aruande trüki kulud täielikult ära maksis. Seltši eestseisus ja kõik eestlased on jelle juure hääteo eest kohustatud kõrge herrale juurt tänu awaldama.

Lõpu sõna.

Seltsi teise tegewuse aasta aruanne näitab, eestseisuse trööstiks, et ta jeespidine tegewus Jumala armust kaunisti edeneb, ehk küll tema püüede, asja välispidijelt korrale jääda, just weel mitte joowitnud mõõdul täidetud pole jaanud. Seefugune takistus peab aga Seltsi jeda kindlama tegewusele kihutama, et külwatud seemnetega tugewaks taimeks kasutada. Seltsi ülesande ja sihi järel kasvawad ka ta väljaanded märkjal wiisil, — ja saawad tulewikus jeda juuremal mõõdul kasvama — aga see just ongi ta tegewuse ja töö tundemärk. Eestseisus arwab omale kohuseks Seltsi liikmeid ja sõpru paluda ka tulewikus nõuu ja teoga abiks olla. Ka oleks seegi juba suur abi ja tähtis tegu olema, kui Seltsi liikmed aruandeid oma sõprade ja tuttawatele wõljalaoataksiwad, Seltsi asjaajamises igas paigas jutustaksiwad ja ta kõrget ülesannet ja sihti rahwale tema tõsistel püüetel tutvustaksiwad. Soowitaw oleks ka, et liikmed ise ikka ja alati jeltsi hädasi ja puudusi meeles peaksiwad ja neist ka teistele abi paludes jutustaksiwad, jeda ülesannet meelepidades, et Selts kiriku ehitamise tarwis, koolile ja waestele andeid forjab. Wiimaste kahe otstarbele wõib, pääle raha, igatsugu andeid ja asju ohwerdud saada. Helbet andjat armastab Jumal ja armuliste pääle heidab Ta ka wiimisel kohtupäewal armu, neid Oma taewase tellidesse wastuwõttes, nõnda kuidas see püha preesterliku kannataja Issidori mälestuse päewal loetawas ewangeliumis seisab mida meie oma aruande lõpul ülestähendame. Palju elawaid mõtteid leiame meie siit ewangeliumist endale õpetuseks ja trööstiks: „Ära karda mitte, sina pisukene karjake, sest teie Issa hää meel on, teile kuningriiki anda. Mõluge ära, mis teil on, ja andke waestele andid; tehke enestele kufrud, mis ei lähe wanaks; jaatke enestele warandust taewas, mis ei wähenene, kuhu waras ligi ei saa, ega mis koi ei riku. Sest kus teie warandus on, seal on ka teie südä. Teie niuded olgu wõõga ümberpandud, ja teie küünlad põlegu..... Õndjad on need julased, keda isand tulles leiab walmawad.....“ (Luuka ew. XII, 32—38).

Aruanne.

Sisjetulel.

I. Viikme maksust, kui eluaegsete nii ka aasta liikmete käest 1900 aastal, stia juure ka need maksud arvatud, mis juba 1901 aasta eest ette on ära tasutud, nagu jeda aruande juure lisatud nimekirjast näha, on sisjetulnud. .

906 rubl. — f.

II. Ringitusti määramata otstarbega on Seltst kasuks kokku tulnud: W. J. Tjherepennitowi käest 75 rubla; L. P. Kriwowi käest 14 r.; P. G. Mihailowi käest 10 r.; J. J. Mukst käest 20 r.; L. W. Brodowitschi käest 10 r.; G. G. Besjowi käest 3 r.; P. A. Osipowi käest 2 r.; P. S. Ignatjewi käest 1 r.; D. F. Sõsojewi käest 2 r.; A. M. Komarowi käest 2 r.; Sawjalowi käest 2 r.; J. G. Reigosi käest 1 r.; F. Woronini käest 50 kop.; P. Smirnowi käest 50 kop.; S. A. Mhtmanni käest 40 kop.; M. Sülüste käest 3 r.; W. N. Frolowjko käest 1 r.; protojerei A. N. Sokolowi käest 1 r.; W. D. Smirnowi käest 6 r.; J. Reimanni käest 1 r.; munkpreestri Israeli käest 1 r.; J. J. Kollüschkini käest 1 r.; P. G. Stepanowi käest 4 r.; P. J. Pletühini käest 5 r.; M. N. Griichina käest 1 r.; G. A. Osokini käest 1 r.; J. W. Tschapini käest 1 r.; J. D. Rosowi käest 1 r.; A. A. Scharapini käest 1 r.; J. A. Waregini

käest 1 r.; D. S. Kuwaldina käest 1 r.;
A. Tütijewi käest 1 r.; P. A. Kustowi
käest 1 r.; A. J. Solowjewi käest 1.; P.
D. Schurkini käest 5 r.; P. Iwanowi käest
1 r. 50 kop.; E. Annuse käest 1 r.; D.
A. Schirokowi käest 50 kop.; P. J. Smir-
nowi käest 20 kop.; F. A. Pajuse käest
30 kop.; K. M. Annuse käest 20 kop.; J.
Laane käest 40 kop.; J. P. Silla käest
50 kop.; W. Lufjanowi käest 50 kop.; A.
N. käest 1 r.; W. W. Bujewski käest 20 kop.;
M. F. Barengrubi käest 1 r.; Iwani käest
3 r.; Wasfili käest 2 r.; Darii käest 2 r.;
H. G. Semennikowi käest 1 r.; P. G. Ku-
lejšowi käest r.; S. M. Surowoi käest
1 r.; A. K. Jakſhteini käest 1 r.; G.
W. Grelti käest 1 r. 50 kop.; A. S. Seme-
nowi käest 3 r.; W. G. Loesti käest 1 r.;
D. Bogdanowi käest 10 kop.; D. Kalli
käest 30 kop.; D. J. Rudenko käest 2 r.;
A. A. Bogdanowi käest 1 r.; M. K. Mitsli
käest 30 kop.; G. Grabi käest 30 kop.;
D. Truſa käest 1 r. 50 kop.; Silenthali
käest 20 kop.; D. P. Muri ja K. Otti
käest 1 r.; M. P. Sinitsſoni käest 20 kop.;
A. Koppeli käest 10 kop.; M. Kolowi käest
20 kop.; M. Tulpi käest 20 kop.; M. A.
käest 50 kop.; A. Rõbakowi käest 50 kop.;
L. Kärsti käest 40 kop.; A. Walfami käest
10 kop.; K. Breſſa käest 15 kop.; S. A.
20 kop.; N. Geruſchko käest 20 kop.;
M. Hommberi käest 10 kop.; Tauritſa käest
5 kop.; Guſtawſoni käest 15 kop.; M. Kralja
käest 10 kop.; M. Jakowlewi käest 10 kop.;
G. Kralja käest 10 kop.; K. Tamme käest
15 kop.; G. Monfredi käest 15 kop.; L. käest

20 kop.; M. Rosenthali käest 25 kop.; M. D. D. 15 kop.; J. S. Sinina käest 25 kop.; W. J. Loesti käest 50 kop.; E. M. Loesti käest 50 kop.; M. M. Kalamehe käest 1 r.; E. J. Smirjajewi käest 1 r.; E. G. Rei käest 1 r.; A. J. Seppa käest 50 kop.; P. J. Gusjewi käest 25 kop.; S. Maksimowi käest 50 kop.; Prostowa käest 30 kop.; A. J. Wafiljewi käest 25 kop.; J. Trei käest 20 kop.; M. A. Smirnowi käest 2 r.; E. J. Smirnowi käest 1 r.; kokku 225 rbl. 40 f.

III. Teadmataks jäänud finkijate käest on Seltfi kajuts kokku tulnud 301 rbl. 42 f.

IV. Talbrefu peale 9-mal jaanuaril 1900 aastal on korjatud:

Jumala teenistuse ajal	20 rbl. — f.	
ja üleüldisel Seltfi koos-		
olekul.	103 rbl. — f.	
		123 rbl. — f.

V. Eesti keelse Seltfi aruande trükkimiseks on saadud:

Salanduniku W. R. Sab-		
leri käest	91 rbl. 60 f.	
A. L. Wefschini käest	25 rbl. — f.	
J. S. Tschegoljewi käest	25 rbl. — f.	
		141 rbl. 60 f.

VI. Aaste jõulupuu tarwis 1900 aastal:

Dudowa piiskopi Wenja-		
mini käest	10 rbl. — f.	
A. L. Wefschini käest	10 rbl. — f.	
Preestri P. P. Kulbujchi		
käest	3 rbl. — f.	
		23 rbl. — f.

VII. Waeste laste tarwis on kingitusi jaadetud	
A. A. Bogdanowi käest 1 r.; M. A. käest	
4 rbl.; M. A. Ratta käest 5 rbl.; J. W.	
Riisi käest 1 rbl.; tundmata käest 3 rbl.—	
ühte kofku	14 rbl. — f.
VIII. Seltfi kiinalde müimijest on sisjetulnud .	9 rbl. 75 f.
XI. Kliſhe hinnast maha jäetud	7 rbl. 58 f.
X. Brosſi müimijest, mis 9. jaanuaril 1900	
aastal oli taldreku peale pantud — on	
jaadud	5 rbl. — f.
XI. Wälja wõetud forjanduste kufitudest :	
kufiust, mis eesti Su-	
malateenistuste ajal	
jaab ümber kantud	117 rbl. 12 f.
Teistest kufitudest, mis	
kauplusmajades pai-	
gal seisawad	67 rbl. 47 f.
	184 rbl. 59 f.
XII. On Seltfi hoiukassa raamatu ja rendi-	
piletite % juure arwatud	91 rbl. 5 f.
Ülepea Seltfi kassasse 1900 aastal on	
sisse tulnud	2029 rbl. 39 f.

W ä l j a m i n e f.

I. Kooli peale :

On ostetud 10 uut kooli	
pink	110 rbl. — f.
Koolilaste lõbusõidu peale	
mat kuul	23 rbl. 20 f.
Koolilaste prunkost paasa	
pühal.	10 rbl. — f.
Zõulupuul fulud :	
ostetud mitmet jugu riidet	
ja raamatuid	35 rbl. — f.

On juure ostetud mais=	
asju	10 rbl. — f.
Mõnele koolilaste seas on	
abiraha antud üles=	
pidamiseks koolimajas.	50 rbl. 50 f.

238 rbl. 70 f.

II. Raamatu kogu ja lugemise tuba:

Witrina (jeina klaas=kapp)	
raamatute tarwis . .	1 rbl. 50 f.
Kapp lugemise tuas ra=	
matute hoidmise tarwis	
ja laud	22 rbl. — f.
Raamatu kogu ja ladu	
juurendamiseks . . .	65 rbl. — f.
Üksa maksuta on raama=	
tuid väljajäätud . .	9 rbl. 83 f.

98 rbl. 35 f.

III. Väestele on abiraha antud:

Maria R. tema kahe lapsega	
ja wana emaga, iga kuu 10 r.,	
12=ne kuu eest.	120 rbl.
Nikolai T=le ärastõitmiseks Peter=	
burist	4 rbl.
Emdokia P=le kaks korda abi	
antud	6 rbl.
Jakob S. jaanud väljastõitmiseks	
Peterburist	3 rbl.
Andrei L. tagasiireimiseks Iweri	
kubermangu.	10 rbl.
Maria S. koha leidmise . .	3 rbl.
Melania G. haige mehe ja	
2=he lapsega jaanud . . .	8 rbl.
Antoni T=le õmblemise masina	
ostmiseks	30 rbl.
Maria B. kahe lapsega — Paasa	
pühaks kingitud	5 rbl.

Anna W.	3 rbl.
Elena L., wäetima wanakejele, antud 3-me korraga . . .	13 rbl.
Ewdofia M-le wäljaõitumijeks Peterburist	12 rbl.
Juula K.-le — kahel korral .	6 rbl.
Maria N. kolimijeks	3 rbl.
Maria G.	3 rbl.
Aleksandri K., wana joldatile .	3 rbl.
Elijabeti G.-le	3 rbl.

235 rbl. — f.

IV. Aruannete trükimine:

wene keeles	172 rbl. 23 f.
eeesti keeles	91 rbl. 60 f.

263 rbl. 83 f.

V. 15 efi. teenistust püha preesterliku kannataja Jssidorile (eeesti keeli)	2 rbl. 70 f.
---	--------------

VI. Kulud üleüldise koosoleku kordajeadumijeks, aruannete kättesaatmine, kuulutus-kirjade trükimine ja ärajaatmine, kuwärid, telegrammid ja muud.	38 rbl. 50 f.
---	---------------

Ühte kokku on 1900 aastal raha wäljaläinud	877 rbl. 8 f.
--	---------------

B a l l a n s.

	Puhasi raha.	Piletites.
Seltsi üleüldise summasi 1899		
aastast oli järele jäänud	821 rbl. 63 f.	1100 rbl. — f.
Reidjama summasi on 1900		
aastal juure tulnud	2029 rbl. 39 f.	— —
Sellest on 1900 aastal ära		
kulutatud	877 rbl. 8 f.	— —
Järele on jäänud 1. jaanuariks		
1901 aastaks	1973 rbl. 94 f.	1100 rbl. — f.

Puhast rahaft, 801 r. 84 f. eest on ostitud 4% riigi-rendi pileti 800 r. väärtuses; 1079 r. 36 f. on riigi hoiukassas, raamatu Nr. 32571 järele, — aga 92 r. 74 f. on kassahoidja käes.

Nõnda siis üleüldised Wennašte jeltfi raha summad 1. jaanuaril 1901. aastal olid järgmistes väärtpaberites: 1) 4% riigi-rendi pileti (100) jada rubla väärt, seeria 2, Nr. 314, ühes 1. märtsi 1901 a. kuponiga; 2) Riigipanga hoiukassa kviitung Nr. 2798 nelja-protsendilise (4%) riigirendi tunnistuse peale, mis tuhat (1000) rubla väärt on; 3) Sellejama hoiukassa kviitung ja niijamajuguse riigirendi tunnistuse peale, mis kaheksa jada (800) rubla väärt on; 4) Riigi panga hoiukassa raamatu Nr. 32571 järele — tuhat jaitseklümmend üheksa rubla (1079) 36 kop. ja 5) puhast raha üheksajakümmend kaks (92) rubla 74 kop., — aga ülepea kokku — kolmtuhat jaitseklümmend kolm (3073) rubla 94 kop.

Seltfi raha raamatud on aruannetawa aasta lõpul rewistoni komite liikmetele ette näidatud, ning rahajummade seisus on neist õigeks tunnistatud, millest nad ka kohased allkirjad on ülesmärkinud.

Kassahoidja M. Filippow.

B. Kapital kiriku ehitamise abiks.

1900 aasta 1. jaanuariks oli puhast raha . . .	141 rbl. 69 f.
piletites . . .	2600 rbl. —
1900 aastal on protsentifi juure tulnud . . .	101 rbl. 34 f.
On kingitusi jaadud: tundmata käest Pauluse ja Anna termijeks ja hinge õnnistujeks—100 r.;	
M. A. Ratta käest 15 r.; W. Botcharowi käest 2 r.; A. Windi käest 50 f.; Zwanowi käest 20 f.; krahw S. S. Tolstoi käest 3 r.; W. A. Kulwe käest 5 r.; tundmata käest 22 r. 3 f., kokku . . .	147 rbl. 73 f.
Ülepea 1901. aasta 1. jaanuariks oli puhast raha . . .	390 rbl. 37 f.
ja piletites . . .	2600 rbl. —

See rahajumma on järgmistes väärtpaberites: 1) Üks mõisniffude põllupanga 5% mõidulaenu pilet Nr. 3969—24, ühes 1901 aastase 1. mai kuponiga, jada (100) rubla väärt; 2) Kaks Riigipanga hoiukassa kwitungi Nr. 4011 ja Nr. 2739 nelja=protsendilise (4%) riigirendi tunnistuse peale, mis kaskstuhat wiisjada (2500) rubla väärt on; 3) hoiu kasjaraamatu järele Nr. 822 all—kolmjada üheksajümmend (390) rubla 37 kop., — ülepea kofku — kaskstuhat üheksajada üheksajümmend (2990) rubla 37 kop.

Kasjahoidja M. Filippow.

A r u a n n e

asjalikudest kingitustest jeltši heaks 1900 aastal.

L. P. Krimowi käest on saadud paß kirjutuse paberit ja mitmesugust muud kirjutusmaterjali.

Tema käest on ka saadud üks kimp kantud laste riideid.

P. Sawelsjowi käest seitse (7) wanaaegset eesti raamatut.

G. J. Rosenbergi käest wiis (5) naela juhkurt ja $\frac{1}{4}$ naela teed kooli lastele.

J. Wigodski käest 10 emaliga kaetud kurt Seltši korjanduste tarwis.

M. P. Filippowi käest üks korni täis maiusasju laste jõulupuu tarwis.

Preester J. K. Labutini käest 100 eksemplari temast kirjutud raamatut „Raks head sõna hinge karjatje poolt.“

Tundmatast naesterahwast on korjanduse taldreku peale üks kuld broß pandud (on ära müüdud — waata sissetulek).

Aruannetawa aasta algusel on mõned koguduse liikmed ijekeskis ligi 35 rubla kofku korjanud, ning selle raha eest kooli tarwis uued tee ja lauandud muretsjenud, jest endised olid wäga ära lõppenud ja wanaks jäänud.

Selle tarwis on korjandusi saadud: preestri P. P. Kulbushchi käest 3 r., M. J. Westku käest 3 r., A. Männiku käest 2 r., W. Swerti käest 2 r., G. Grelti käest 2 r.; diakoni K. K. Ellbi, G. Wiigi, A. Walentini, A. Swerti, M. Pihi, A. Jakshteiini, A. Kärneri, W. Pihi, J. Walti, A. Swerti ja J. Lemberpuu — iga ühe käest 1 rubla; G. Kärneri käest 70 kop.; A.

Kärneri käest — 60 kop.; J. Katta, Tundmatta, A. Weini, J. Leemanni, A. Kärneri, G. Ammase, A. Weini, A. Küti, J. Kiiši, Telemi, J. Kaveli, W. Pihi, A. Kinnuse, J. Kinnuse ja J. Proosese — iga ühe käest 50 kop.; Wõju käest 30 kop.; Kiriklowi, A. Pufi ja W. Beltsmanni — iga ühe käest 25 kop.; Lahe, Kofsi, Tundmata, R. Tärni, Neideri, Windi ja J. Wiili — iga ühe käest 20 kop.; Piiskopi ja Tärni — kummagi käest 15 kop.; ühte kofku 34 r. 55 kop.

Selle raha eest on muretsetud teemasin — 14 rubla 75 kop.; raud pott — 2 r. 60 f.; $2\frac{1}{2}$ -tofinat talbrekuid — 6 r. 25 f.; 1 supi tirin — 1 r.; wahulusikas — 60 f.; teelusikad — 50 f.; liharaijumise masin — 2 r.; plekk wann — 1 r. 50 f.; teemasina toru — 20 f.; 2 kausi — 80 kop.; alustasfid ja teeklaasid — 3 rbl. 80 f.; leiwaform ja teekann — 75 f. Peale selle, emand Westi on laualina finitnud, mis 3 r. 30 kop. väärt.

Wenaste Seltsi liikmete nimekiri.

I. Gluaegjed liikmed.

1. Dimitri, Tweri linna ülempiiskop.
2. Apsstschikow, G. W.
3. Anto, A. M.
4. Anto, J. M.
5. Anto, M. J.
6. Galkin-Wrasskoi, M. N. jalandunit ja Riigi Rõukogu liige.
7. Golitsjõniti, A. P.
8. Wafiljewa, S. W.
9. Wefschin, A. L.
10. Swanow, J. A.
11. Kostijõna, G. J.
12. Krükow, J. J.
13. Kulbusch, P. P., preester.
14. Lawrentjewa, M. L.
15. Laptew, J. A.
16. Leonow, P. L.
17. Lisenkow, M. P.
18. Männik, A. A.
19. Nikitin, S. A.
20. Ponomarjew, J. J.
21. Ponomarjewa, G. G.
22. Ratas, M. A.
23. Tallinna Wladimiri Gesti kiriku-kihelkonna Gestiõius.
24. Siiner, G. M.

25. Tšeplov, M. N.
26. Tšeplova, D. A.
27. Filippow, M. P.
28. Stšjegoljew, I. S.
29. Fomina, M. A.

1900 aastal juure tulnud:

30. Bauer, A. E. konjul
31. Wäsjermann, I. I.
32. Gorew, M. L.
33. Saharow, L. S.
34. Zljajchenko, A. P.
35. Kawardakow, N. G.
36. Kulbusch, N. I.
37. Rafari, Olonetsi piiskop.
38. Parfenow, D. L.
39. Polestšhut, A. A. arhitektor.
40. Solowjewa, G. W.
41. Solowjew, W. I.
42. Solowjew, N. W.
43. Tšherepennikow, W. I.
44. Tšhegolewa, M. I.

II. Aasta liikmed.

	Rbl.
Awit, G. D.	1
Astatski, A. M., preester piiskopikonna koolide ülewaataja . .	1
Alekſia, Pühitja nais-kloostre ülem walitseja	1
Alekſjandrowa, D. M.	1
Alekſejewa, G. G.	1
Alweus, D. I.	1
Andrejewa, M. I.	1
Aniſimowa, A. G.	1
Annus, G. G.	2

Anto, G. J.	1
Antonow, N. S.	1
Apastjchikow, J. W.	1
Apastjchikowa, K. J.	1
Apastjchikow, M. W.	1
Arjenij, Kajani linna ülem piiskop	5
Arjenjew, J. W. preester	1
Aslina, D. K.	1
Afanasjjew, A. A.	1
Baum, K. J.	1
Blaštjijewski, K. J.	1
Blinowa, M. J.	1
Blotskaja, M. N.	1
Bogdanowa, A. A.	1
Boiko, A. S.	1
Boiko, W. J.	2
Boiko, J. J.	1
Bolotow, S. J.	1
Bondarenko, S. G.	2
Bõtjchikow, M. A.	1
Belawin, A. M., preester	1
Below, M. M.	1
Belawskaja, A. P.	3
Bärnat, A. M.	1
Wasepuru, K. J.	1
Wasiu, J. G.	1
Waino, J. K.	1
Waino, K. A.	1
Walt, D. E.	1
Wafiljewa, A. L.	1
Wafiljew, W. W.	1
Wafiljew, G. L.	1
Wafiljewa, M. J.	1
Wafiljew, N. P., diakon	1
Waher, P. A.	1
Wewo, J. A., preester	1

Beſiſ, M. J.	1
Wein, A. G.	1
Weltiſtow, K. J., preeſter	2
Beniamin, Duduwa piiskop	10
Wiidep, E. J.	1
Wint, A. J.	1
Wiik, G. M.	1
Wiik, M. M., eeſti preeſter Lungaſ	1
Wiil, A. J.	1
Wiil, E. M.	1
Wladimirewa, E. M.	1
Woſneſenſki, K. G., preeſter	1
Wolkow, A. W.	1
Worobjew, A. W.	1
Worobjewa, K. M.	1
Woronowa, A. A.	1
Woronow, J. J.	1
Gagarſkaja, A. W.	1
Galkina, P. J.	1
Ganüſchkin, K. A.	1
Gedda, M. M.	1
Gerts, M. M.	1
Geruſchko, J. M.	1
Ginter, E. J.	1
Gluharjew, E. G.	1
Gluharjewa, J. M.	1
Gooſ, D. J.	1
Grigorjewa, W. J.	1
Grigorjew, P. G.	1
Gulſajewa, A. J.	2
Gulſajew, A. A.	1
Gujew, A. A.	1
Demidow, F. D.	1
Dernow, A. A., protoierei	1
Doroſejew, K. D. †	1
Doroſejewa, A. A.	1

Doroſejeſewa, J. N.	1
Drell, R. A.	1
Duſchkin, S. F.	1
Gwſtaſſjew, N. G.	1
Gwſtiſejeſewa, A. J.	1
Glſejeſew, A. G.	1
Gſimow, J. S.	1
Gſimow, W.	1
Schurin, D. G.	1
Sawjalow, J.	1
Sawjalow, P. T.	1
Sakurin, A. J.	1
Sjernöſchkowa, A. S.	1
Slobina, A.	1
Swanow, P. J.	1
Swanow, F. F.	1
Ignatjeſewa, P. S.	1
Iſchorſki, N. J., preeſter	1
Iſrael, munk-preeſter.	1
Intelmann, J. M.	1
Iſſajew, A. G.	1
Iſidor, archimaadrit	1
Janow, R. W.	1
Kalameeſ, M. M.	1
Kamar, J. M.	1
Kamnew, J. M., protoierei	1
Kampus, G. A.	1
Kaſſ, A. A.	1
Kaſſ, G. P.	1
Kaſtenina, M. A.	1
Kärner, A. G.	1
Kärner, G. G.	1
Kärner, T. G.	1
Kiwi, A. A.	1
Kikajon, K. F.	1
Kirpitiſchnikow, G. G.	1

Kiiskmann, J. A.	1
Klaman, A. J.	1
Koschemätina, M. K.	1
Kolon, P. J., preester	1
Komarow, A. M.	1
Komarow, J. M.	1
Kondratjew, J.	1
Kowalsjew, P. J.	1
Kowalsjewa, R. A.	1
Koslijschkin, A. J.	1
Koltšhin, K. A., eesti diakon Narwas	1
Koršinin, W. M.	1
Koornak, J. D.	1
Kornew, J. R.	1
Korp, A. D.	1
Kotšhejchlow, A. J.	1
Kriwowa, L. P.	2
Kriist, A. M.	1
Kruglowa, W. A.	1
Krutšhinina, A. A.	1
Krutšhinina, G. G.	1
Krutšhinin, G. J.	1
Kröfin, G. J.	1
Kudrin, K. A.	3
Kušetšowa, G. D.	1
Kušetšow, J. D.	1
Kušmina, G. K.	1
Kušmin, M.	1
Kušmin, J. J.	1
Kulögin, W. M.	1
Kulbujš, J. A.	2
Kulbujš, J. G.	1
Kübar, M. M.	1
Labutin, J. K., preester	1
Lawrentjew, G. G., eesti diakon Kroonlinnas	1
Landrina-Maksimowitsch, G. J.	5

Laane, J. M.	1
Laptem, E. A.	1
Laptema, E. K.	1
Lahostiffi, P. K., preester	1
Laht, J. W.	2
Lemberg, J. A.	1
Lemberg, M. A.	1
Lemmerkänd, J. A.	1
Leontjew, A. E.	1
Lindmann, M. D.	1
Loest, W. E.	1
Loest, W. J.	1
Loest, E. M.	1
Losifi, J. K.	1
Lunge, G. M.	1
Läskow, P. G.	1
Makarow, W. M.	1
Makajewa, A. K.	5
Malikowa, E. G.	1
Malikow, T. J.	1
Malärewski, A. J., protoierei	1
Markow, A. W.	3
Mellis, A. E.	1
Mölder, W. A.	1
Mölder, J. J.	1
Mölder, M. E., diakon	1
Mölder, M. M.	1
Mets, A. A.	1
Mets, A. A.	1
Mets, M. A.	1
Mitürewa, A. P.	1
Mitürewa, E. P.	1
Mihailowa, P. G.	1
Mihailowski, W. J., protoierei	1
Mihfelmann, T. K.	1
Mihfelson, M. P.	1

Mofejew, G. M.	1
Moroſow, A. D.	1
Moroſow, A. F.	1
Muſz, J. J.	1
Mundi, A. A.	1
Mäſnikow, A. J.	1
Neigoff, J. G.	1
Neider, G. M.	1
Nellis, G. J.	1
Nelübin, R. A.	1
Nelübina, M. A.	1
Nelübina, D. A.	1
Neſterow, A. N.	1
Netſel, A. J.	1
Nikitina, T. G.	1
Nikitina, S. K.	1
Nüts, A. J.	1
Nikiſorow, J. D.	1
Nikiſorowa, G. D.	1
Nowoſhilowa, M. S.	1
Okaſ, M. M.	1
Ornatski, J. N. protojerei	2
Ornatskaja, G. K.	3
Ornatski, S. N. preſt.	1
Oſſipowa, P. A.	1
Panow, F. S. protojerei	5
Paramonow, W. G.	1
Paramonow, G. P.	1
Partanskaja, A. J.	1
Partanski, R. N. diacon	1
Peterſon, A. M.	2
Petrow, D. P.	1
Petrow, M. J.	1
Petrow, P. W.	1
Petrow, T. P.	1
Peſtſcherowa, S. S.	1

Pitirim, Tuula piiskop,	10
Piht, W. J.	1
Piht, W. K.	1
Piht, M. G.	1
Piht, M. J.	1
Piip, A. D.	1
Popowa, W. A.	1
Poska, R. J.	5
Profes, S. P.	1
Profes, M. A.	1
Pumbu, J. A.	1
Puu, K. P.	1
Põhonin, P. G.	1
Päfin, R. J.	1
Raawel, J. P.	1
Rastorguew,	1
Ratas, J. A.	1
Regi, A. M.	1
Redikultjew, W. A.	2
Rei, S. G.	1
Riis, G. J.	1
Riis, J. W.	1
Riis, M. J.	1
Rosshdestwenski, A. W. preester	1
Rosshdestwenskaja,	1
Rosstiski, D. P.	3
Rudenko, D. J.	2
Ruijo, K. J.	1
Ruijo, R. J.	1
Sabler, W. K. jenator	5
Saweljewa, D. J.	1
Saweljew, P. G.	1
Salowa, A. G.	3
Saminow, P. K.	1
Sarba, P. A.	1
Seleninow, A. G.	1

Selügin, M. M.	1
Sidorow, A. F.	1
Silowa, G. S.	1
Siimo, N. A. eesti preest. Kroonlinnas	1
Siimo, L. P.	1
Sipelgas, A. A.	1
Skarshinski, D. P.	5
Sörenski, A. W. protojerei	1
Smirnow, W. D.	1
Smirnow, W. S.	1
Smirnowa, G. F.	1
Smirnow, J. S.	1
Smirnow, K. J., preester.	1
Smirnow, M. A.	1
Smirnowa, G. J.	1
Sokolow, A. N. protojerei.	1
Sokolow, J. P.	3
Sokolowskaja, M. N.	1
Somrâkow, W. P.	1
Sorokina, L. S.	1
Spiridonow, A. M.	1
Spiridonow, J. S.	1
Stepanow, A. S.	1
Stepanow, P. G.	1
Stotik, N. F.	3
Stroganow, M. S.	1
Surkowitzsch, N. N.	1
Suu, M. A.	1
Sõpewa, J. J.	1
Süllaste, M.	1
Taps, G. M.	1
Tas, D. J.	1
Telefshin, J. G.	1
Teras, G. A.	1
Teras, G. A.	1
Tiisik, K. A., protojerei.	1
Tilo, A. J.	1

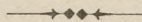
Timofejewa, P. I.	1
Timofejew, S. M.	1
Tihane, M. A.	1
Tihomirow, M. W., preester.	1
Tihomirow, S. A., preester	1
Tihonowa, G. P.	1
Tihonow, J. W.	1
Thomson, P.	1
Traks, G. P.	1
Trasfin	1
Truwert, A. M.	2
Truu, M. W.	5
Truu, W. J.	1
Telitsjona, L. A.	2
Telitsjón, S. J.	1
Täht, W. J.	1
Uibukänd, A. F.	1
Umber, L. P.	1
Uanam, A. A.	1
Unnam, S. K.	1
Urtjew, P. A.	1
Urtjewa, A. K.	1
Ustinowa, M. W.	1
Falke, W. A.	1
Filatenkow, A. D.	1
Filatowa, A. K.	1
Filatowa, D. K.	1
Filippow, A. P.	1
Filippowa, A. W.	1
Fofin, S. M.	1
Fomfin, J. F.	1
Frolowskaja, W. N.	2
Fomin, A. P.	2
Fegina, A. D.	1
Fedotow, M. A.	1
Feodorow, K. A.	1
Hartſchakow, J. S.	1

Podulei-Petrow, I. I.	1
Tjotowitjch, N. P.	1
Tjcherenkow, A. G.	1
Tichishikowa, D. P.	1
Tichistakow, N. N.	1
Schahowskaja, G. D., würstina	5
Schetakow, W. G.	1
Scheschin, N. I.	1
Schischajew, M. S.	1
Schischin, M. N.	3
Schihjew, A. P.	1
Schischkowa, A.	1
Schischkow, L. W.	1
Schunow, A. M.	1
Schkuntik, W. A.	1
Schokina, G. P.	1
Schuwalow, A. A.	1
Schorohow, K. K.	1
Gwert, A. M.	1
Glam, A. I.	1
Gl, A. W.	1
Gl, K. K., diakon.	1
Grelt, G. W.	1
Zürkow, G. I.	1
Zaschkow, I. M.	1
Zakowlew, L. I.	1
Zakowlew, M. A.	1
Zarmut, A. A.	1
Zasjchtein, A. K.	1
III. Liikmete nime-firi, kes omad maksud 1901	

eeft juba ära on annud.

Beniamin, Dudowa piiskop	15
Abroskin, A. M.	1
Aleksejew, M.	1
Ananjew, D. A.	3

Blinowa, M. J.	1
Ganſchin, S. W.	3
Ganſchina, J. J.	2
Gorohow, A. J.	1
Gwſejew, W. G.	1
Šherebtſow, B. K.	1
Saharowa, G. A.	1
Iwanow, P. J.	5
Klodt, baron.	1
Kolon, P. J., preester	1
Kulſomanow, N. A.	1
Kuptſhinkin, M. P.	1
Lanwagen, N. J.	1
Lihofſcherſtow, W. A.	1
Maſejewa, A. N.	10
Maſlow, K. K.	1
Mirgalowſki, A. N.	1
Moroſow, W.	1
Nikitin, N. W.	1
Ornatski, J. N.	3
Ornatskaja, G. N.	2
Oſtrowſki, J. G.	1
Podgornõi, S. G.	1
Podmarkow, J. M.	1
Riis, G. J.	1
Riis, J. W.	1
Riis, M. J.	1
Sarba, P. A.	3
Samſonow, N. D.	1
Semenow, N. J.	1
Smirjajewa, G. J.	1
Sokolow, J. P.	1
Sudaſow, G. N.	1
Sudſilowſki, W.	1
Filippowa, A. W.	3

Mõned §§ Seltsi põhjuskirjast:

§ 1. St. Peterburi Gesti õigeusu Wennaste jelts, Tartu linnas kannatanud püha preestri Jõfideri auuks, on ajutud 1) pealinna õigeusu eestlaste waimuliku elu edendamiseks ja 2) nende koguduse tähtsamate puuduste parandamiseks.

§ 8. Wennaste jeltsi liikmed wõiwad olla mitte ainult Peterburis elawad eestlased, waid ülepea kõik õigeuslised, meeste- ja naeste-rahwad, aga mitte nooremad kui 16 aastat, kes iga aasta liikme maksu mitte wõhem kui 1 rubla sisse makjawad. Kõigeks eluajaks on ühekorraline liikme-maks 25 rubla.

§ 13. Ringituste korjamiseks ja jeltsi liikmete wastuwõtmiseks wõib iga Wennaste jeltsi liikmele nõbritud kwiitungi raamatutene wäljaantud jaada, kinnitud jeltsi piiseriga ja esimehe ehk tema abi allkirjaga.

Liikme maksust ja ohwriandist jeltsi heaks wõtab wastu iga liige, kellel korjamise kwiitungi raamat käes on. Igal ajal wõetakse liikme maksust wastu: kirikus enne ehk peale kiriteenistusi, mis igal pühäl Mihaeli Arhangeli kiriku alumises korras jaawad peetud (hom. kell. 10; pühade eel õhtu kell 6 $\frac{1}{2}$); kooli majas, Уг. Торговой и Бол. Мастерской, д. № 7—11 кв. 4; preestri P. P. Kulbuschi juures — Серпуховская, 7; diafoni K. K. Elbi juures — Торговая, 30; kõstri K. T. Kikajoni juures — Витебская, 25, кв. 12; J. J. Annuje juures — Университетская набережная, 5—1 (здание Академии Наук); M. M. Metja juures, Английский просп., 30, кв. 28; Krootlinnas — eesti preestri M. M. Siimo juures.

Endiseid liikmeid palutakse oma aastamaksu aegsaste uuendada. Adressi muntmijest palutakse kirikusse ehk koolimajasse teada anda.

Spus
1907